

ХАНТЫ ЯСАҢ

16 января 2020 года

www.khanty-yasang.ru

№ 1 (3541)

Основана 1 ноября 1957 года

2020-мит олэв тэса па йма ат мәнл!

Н. Вах верум хур

Мир вўды эхдәтн тәтыясыйт

Тәм йилуп ол олнитумн Ёмвошн юрн хотаң вош хулы лэщәтыйлсй. Шив Нуви сәңхум, Сәрханл па Нефтеюганской районәт эвәлт вўдең ёх юхтыйлдсәт. Лыв вет нюкаң хот омсыйлдсәт, мир вўды эхдәтн тәтыясдал, епләң летутәтн лапәтсәдал.

Касум мўв эвәлт юх-тылум не **Валентина Тарлина** путәртәс:

– Ма тыв Касум вош эвәлт хотаң ёхдам пида юхәтсум. Мўң нюки хот

лэщәтсўв, арсыр ёнтум па ёшн верум пурмәсәт, юнтутәт тәсўв. Мойң мира па нявремәта хән-ты юнтупсәт альсўв. Мўңева тәта касум пух

Олег Потпот нётәс, лўв ин Ёмвошн вәд. Лын Артём пухем пида мойң мира кәсты па юнтты хәр верәнтсәңән, щит «щел», «вет дов» па юх

па вўды лўв эвәлт ве-рум сыр-сыр юнтутәтн юнтсәт. Ма па ай эвет па пухәт пида акань ювәртсум. Пушхиет нух амәтсәт, хән верум аканьдал юхи тәсдал.

Ма тәмхәтл нынана, ешәк хәннехуятат, йилпа юхтум 2020-мит ол пидә йм вўша ясаң китлум па ләңхалум, ләдн кашәң нын вәлупсы ширлән па рәпатайлән йма па тәса елды ат мәнсәт!

Ма ширемн, мосл лупты, хуты тәм пўш Югра мўевн Ёмвошн 100 шурәсмит няврем сема питәс. Нижневартоск вошн тәм юхи хәшум хәлүм ол мәр хәлүм эви па пух ипуляңа тәм нуви тәрум илпия юхтәс. Округ мўевн следж-хоккей ширн кәсты тәхи айлат әх пәта ләщәтсы. Ши йилпа пўншум кәсупсы тәхи немасыя

– Ешәк Югра мўв хәйт па неңәт!

Мәнум 2019-мит оләв тәта мосванән велщи сукнуптәсәв. Ол сукхәнты кемн ищипа кашәң хәннехә нәмәсл, муй ширн лўв хоттел әхләл пидә вәс, муй хурасуп верәт вантәс, хуты рәпатайл ләщәтәс, муй ширн рўтыщәс.

«Югра мўв Вес ики пуш-хәт» немн юкәнтсы. Ши айлат пухәт Россия луватн верум кәсупсыя йңхсәт па оләң тәхи еша павәтсәт. Югорск вошн ищиты вән хуятәт дыв кўтәдн кәсты па рўтыщәты йилуп хот омәсты етшуптәсәт. Урай вошн тәм хәшум оләв мәрн 12 ар йитпи хоткапитальной ремонт ширн тўңширәңа йилпатсы. Октябрьской муй па Советской район-нән хуши вәлты хәннехуятәт пәта тәм кўтн йилуп кев әш йма версы па «Уньюган – Коммунистической» немн мәсы. Ши кев әш хўват ин арсыр машинаитн округев луватн тывелт-тухелт ймсыева йңхты рәхл. Сәрханл муй Нефтеюганской район-нән йилуп карты пидә

рәпитты, попутной нефтяной газ система ләщәтты хотәт йилпа омәсты питсыит. Шимәш вулаң вер пәта округ вух лўнәтты тәхи эвәлт араттелн 35 миллиард шойт вух есәлсы.

Муй ширн тәм пўш 2020-мит ол велщи юхтәс. Тәм олн мўв илпи таш кәншты әх 12-мит миллиард тонна арат нефть холумты нумәс тайләт.

Шәлта Нефтеюганской районән нәл йилуп әшкола омәсты етшуптәды. Нижневартоск вошн лыпәт хойты тыләщ оләңмит хәтәдн ищиты йилуп әшкола омәсды. Ши тәхийн иса араттелн и шурәс 725 айлат хәннехә вәндтыйлты йңхты питл. Ёмвошн тәм сўс ай нявремәт хәтл мәр лавәлты мет юхи хәшум

катрая йовум хот ләп тәхәрлы. Сәрханл вошн йилпа омсум хотәта 900 хоттел хәннехә кас-луптәды. Нягань вошн ин тўтәң әхләт йңхты йилуп вокзал немуп хот йит омәсды. Пыть-Яхн па йиңк сыстамтәты немасыя йилуп маши-найт ймсыева рәпитты пиньшәләт.

Вулаң ләдн нух питум хәтл тәм пўш 75-мит ол вўшл постәты питл. Шит пәта немасыя Югра луватн вән Интернет-портал верды. Шив арсыр хәннехуятәт ләдн вәлум рәт әхләл хурәт па айкеләң непекәт китты веритләт.

**Округ кәша не
Наталья КОМАРОВА
Хәнты ясаңа
тулмащәс
Владимир ЕНОВ**

Йис рәт лерәт ийха әкәтсыит

Пурмәсәт шавиты «Торум Маа» тәхи хуятәт «Рәт юх лерәт» ванлгупсәт 2008-мит ол вўш эвәлт ләщәтты питсәт. Тәм хәтл вәнты 14 рәт лер оләңән уша версүв. Шит Хромовәт, Нёмысовәт, Молдановәт, Айпинәт, Садоминәт, Шесталовәт, Песиковәт, Новьюховәт, Сайнаховәт, Обатинәт, Гришкнәт, Лозямовәт. Кәт рәт лер оләңән киникайңән еслыйлсәт, шит «Деревни Калтысьяны и Мулигорг. Истории человеческих судеб» па «Семья. Родословная Шесталовых».

Кашәң рәт лер – шит атәлт путәр, атәлт вер. Шимәш юх лерәт мухты мўн йис рәтәт оләңән уша верлўв. Мәта хәннехәйт кашәң рәта луңман вәдләт. Муй ширн дыв вәсәт, мәта тәхийн рәпитсәт, муйсәр омәш верәт ләщәтсәт.

Тәнәл округев ёмәңхәтл постәты пурайн «Торум Маа» тәхи хуятәт немасыя вән ванлгупсы

ләщәттыйлсәт, хута иса әктум айкеләт кашәң рәт оләңән шиваләты рәхәс. Тәта ар хур, пурмәс шиваләты шир вәс. Тәм ванлгупсы пурайн арсыр рәтәт эвәлт хәннехуятәт юхтыйлсәт. Дыв рәтләл оләңән путәртсәт. Ванлгупсы пўншум пурайн «Торум Маа» музей кәша ләңкәр не Эрика Сургутскова лупәс, хуты тәм ванл-

Ванлгупсыя юхтум хуятәт

тупсы пўншты пәта кашәң рәт лер эвәлт хәннехуятәт вән рәпата версәт. Дыв хўв йис вўш эвәлт вәлум рәтләл оләңән айт әкәтсәт, хурәт кәншсәт, әктум утләл ийха ләщәтсәт па йух лер хәншсәт. Шит шәңк вән па вулаң вера вәл.

Тәм вер елды тәты мосл, ләдн мўң Югра мўевн вәлты шуши йис рәт әхлўв оләңән уша ат павәтсүв. Ләдн дыв немләл елды вәлупсыин ат хәщсәт па нявремләдн, хилыләдн нәмман ат тайсыит.

Надежда ВАХ

Мянуи тлдиш Ёиуиш Риии мў арсыр тхет эвди Ищи Икет п див хилнедал актйиисдсд. Див нйд хдтл мдр кўтэлн кссдт, эхдт хдтлн мет йи эх пирисыйт п ишдк непекдтн п мийлупсэтн мдсийт. Мосл лупты, див пелдд вандты ян шурдс мулдтас хдннехэ юхтйидсдт.

Мет йи Ищи Ики Ёиуиш пирисы

Олднмит хдтлн ши вулдн мирхот пўншы. Ши хдтлдтн 18 арсыр тдхи эвди юхтум Ищи Икет п хилнедал кўтэлн кссдт. Див вердл Москвд, Вологгдд, Санкт-Петербург п Тверь вош эвди юхтум жури эх пд Ёиуиш 3-4-мит класнднн вэнд-тйидты нйвремдт артддсдт п мет йи Ищи Икет пирисдт. Див вандтдсдт, хутысд мет йид пд ушхўдй Йилуп ол ёмдхдтл дэщдтты пд верты мосл, ддлн нйвремдт ши пурдйн ёмшд шит ат вандсдт.

Вдн хдтлуп тлдиш 7-митн див «Дилин рудьев» тдхийн актйиисдсдт, шдтд «У кострд» немпи мирхот вэс. Ищи Икет п хилнедал кўтн мет пдлтдпды пд каркам эх пирисы.

Елды хдтлн див Борис Лосев немпи рўт-шдты тдхийн «Ай, дд Валенки» ёмдхдтл дэщдтсдт. Шдтд вошдн мир пдтд ушхўдй юнтупсэт вандтдсдт, яксдт, арисдт.

Эхдт хдтлн ши вулдн кдсупсы лдп тдхдрсй пд мет йид кдсты Ищи Икет п дывелд нёт-ты эвет ишдксыйт пд

Ёмдхдтл пўншты пурдйн

Интернет-эвди вўюи хур

мийддсийт. Мосл лупты мет йи Ищи Ики дмдтсуд Владимир Ефремов Пермь вош эвди лмдтдс п дўв ишдксы, мет йи Снегурочкд ёрнхн Ёиуиш вдлты эви Дарья Шильникова вэс. Негосударственной пенсионной фонд эх мет айдат Ищи Икид пд Снегурочкд йи мийлупсэт мдсдт, шит Селиярово вош эвди Светлана Спиридонова пд Ёиуиш эвди Юрий Решетченко.

Мет вулдн мийлуп-

сийн тдм ол Урай вош эвди юхтум Ищи Ики п дўв хилнедал мийддсийнн, шит Александр Скдвыш пд Анастасид Захаровд. Ши тумпи арсыр номиндддйитдн Ищи Икет пд эвет ишдксыйт пд мийддсийт.

Ин исд округ миревд Йилуп ол ёмдхдтл пидд ар йи пд хошум ясддт лупдўв. Тдм 2020-мит олн уянд-пиддднд, йид, тддднд велдты!

Надеждд РАГИМОВД

Игрим вошдн нйвремдт Югрд мў сема пидтум хдтл постдсдт

Вдн хдтлуп тлдиш 10-мит хдтлн мўн Югрд мўев сема пидтум хдтл вўш эвди 89 ол постдсўв.

Нйвремдт пидд вейтднтйидсдт

Югрд мўев – хурдмдн пд тдщдн мўв. Мўн Игрим кертдн шекдщты

пд мдшдн нйвремдт пидд ищи округ сема пидтум хдтл арсыр ёмдш

вердт дэщдтсўв. Нйвремдт тдйты пд вэндтдты эх див пиддд Югрд мўв олддн пудартсдт. Пд мийрдт нйвремдтд шекд ёмдш вэс хднты, вухдл пд журн мир олддн ушд верты, хутысд див йистелдн хўд пд вой велпдслддт, вўды тдщ ддвдлддт. Ши тумпийн пушхидетд мўв-двдт, йис велупсы олддн ушд верты ёмдш вэс. Эвет-пуддт Югрд мўв олддн хурдмдн хурдт хдншсдт.

«Югорский экстрим» немпи кдсты верн нйвремдт Увдс мир кдсупсэтн кссдт. Ши тухдлпи тдмхдтл эвет пд пуддт ушд пдвдтсдт, муй ширн сорт суд дэщдтды пд шит эвди арсыр хиддт, кўр

дмдтсудхдт пд пд уддт ёнтлйит.

Игрим кертдн ремес-лайт центр хущд репит-ты не Светлогд Зорид «Югрд многдликд» ай кидд ддс. Шдтд див ушд версдт, муйсдр хотдтн шуши мийрдт велддт, муй верддт пд муйсдр хурдмдн дмдтсудхдт тдйлдт. Тдм пурдйн шуши мир ищи йис иты дмдтсудхдт ёнтлдт пд тдйлдт.

Югрд мўев, сема пидтум хдтлн пидд!

Луизд ТИХОНОВД,
Игрим керт

Хднты ясдднд
тулмдщтдс Людмидд
ШУЛЬГИНД

«Югра лыдһуптаты» оса тӕхи XIII-мит мирхот

Мӕнум ол ван хӕтлуп тыдӕн Нягань вошн «Югра лыдһуптаты» оса тӕхия луӕм шуши мир XIII-мит мирхота ӕктӕщиылсӕт. Вудӕн поступсы ширн, оса рӕпата тӕты ӕх вӕн мирхот хӕлум ол мӕр ипӕш верды. Шиты 2016-мит олн оса шуши мирлӕв Советской мӕвн XII-мит пӕш вӕйтантайылсӕт. XIII-мит вӕн мирхот Нях вошн тӕты лӕнхасы. Оса тӕхи кӕща Л.А. Алфёрова яснӕт ширн, вӕн мирхотӕт немасыя арсыр вошӕтн, кӕртӕтн лӕщӕтлӕйт. Вантӕ, ши пурӕйн кӕртӕн, вошӕн мир амтӕна па апрӕна йилдӕт. Ай мӕвие йилпатлӕт па хурамтлӕт, шуши мир пурмӕсӕт, хурамӕт ванлгупсӕт лӕщӕтлӕт. Алпа, кашӕн мӕвн вӕлты хӕнтылӕв, вухалылӕв па юрнлӕв лӕнхалӕт лупты – лыв мӕвельн шуши мир вӕл, щит рӕт ясӕн па йис верӕт ищи лыднӕт.

Нях вошӕн ӕх ищиты Нмойӕ шуши мир шеӕк давалсӕт. Тӕп-тӕп воша юхӕтсӕв, сора кеша лапатсаюв па имухты «Ай вошӕтн па кӕртӕтн рӕт яснӕт вӕндтӕты па елды тӕты ширӕт» немпи вӕйтантупсыя ӕкӕтсаюв.

Ийха лӕнӕтты ки, тыв сот мултас апрӕн, верӕн па нумсӕн увӕс хӕннехӕ юхтылдӕс. Лыв кӕтӕдн округ луватыйн хӕннехӕ вӕлупсы верӕт вантман тӕйты ух не

Наталья Стребкова, Югра мӕв внутренней политика департамент хуца национальной верӕт вантман тӕйты хуят Сергей Пишуков, округ дума депутатнӕн Александр Новьюхов па Андрей Осадчук, Нягань вош кӕща лӕнкӕр не Оксана Михайлец, Югра мӕв увӕс мир вӕндтӕты верӕт ӕхтӕйн кӕща не Надежда Костылева, тӕта рӕпитты айлат не Оксана Албина, вӕндтӕты

верӕт тӕты институт хуца рӕпитты неӕнӕн Наталья Величко па Ольга Ярлыкова, «Югра лыдһуптаты» оса тӕхия луӕм па оса рӕпата вешката тӕты хуятӕт, Ас-угорской айлат неӕтхӕйт, Югра мӕв шуши мирлӕв вӕндата ювум хуятӕт, округев вӕдӕт давалты ӕх, Югра мӕв шӕкшӕты верӕт тӕты неӕт-икет па мӕн, рӕт ясӕнӕн айкелӕт лӕщӕтты хуятӕт.

Шиты рӕт яснӕт вӕндтӕты верӕт, айлат ӕх вӕндтӕйдыты па елды рӕпитты ширӕт, мет ӕмӕщ рӕт яснӕтн урокӕт лӕщӕтты утӕт олӕнӕн ӕктӕшум мира вӕндтӕты верӕт ӕхтӕйн неӕнӕн Надежда Костылева па Оксана Албина, Ас-угорской институт эвӕлт научной рӕпатнек Светлана Динисламова, культурология верн уӕёной не Наталья Величко, Нуви сӕнхум

район Поднавӕт ӕшколайн нявремӕт хӕнты ясӕна вӕндтӕты айлат не Анастасия Вахат па Касум ӕшколайн пушхӕт пида рӕпитты хӕнты апрӕн не Любовь Захарова, Нуви сӕнхум вош хуца Ас-угорской институт тӕхи кӕща Римма Потпот па па нумсӕн хуятӕт ясӕн тӕйсӕт. Ши тумпи тӕм вӕйтантупсыя немасыя пил округ Пуднавӕт вош эвӕлт хӕнты не Клавдия Слепа вохӕнтсы. Лӕв ар ол мӕр пушхӕт вӕндтӕс, интам Ямал мӕв луватыйн вӕндтӕты верӕт вантман тӕйл. Клавдия Слепа ӕмӕщ хӕлӕнтты вӕс, вантӕ, пил округевн рӕт ясӕн аршӕк ӕх тӕйл, ӕшколайтн нявремӕт хӕнты ясӕн урок ширн вӕндтӕты веритлӕт (ши олӕнӕн елды айкел тӕты нӕмӕслӕв).

Кимит хӕтл – мет вулаӕн хӕтл вӕс. Етна педа «Югра лыдһуптаты» оса тӕхи кӕща пириты мосӕс. Алӕн саты шуши мирлӕв ещӕлт вӕшса яснӕт Наталья Стребкова, Сергей Пишуков, Александр Новьюхов лупсӕт па лӕнхасӕт, лӕдн мирхота ӕктӕшум ӕх кӕтӕдн сыр-сыр мосты па нӕша верӕт олӕнӕн яма, вешката ат пугӕртсӕт.

Н. Стребкова пугӕртӕл

Мирхот пурӕйн

Вӕн мирхота юхтум мир

Щиты сырыя «Югра ылднуптаты» тахи кэща не Людмила Алфёрова арэпата олаңан айкел тэс. Мўң уша версўв, оса тахи ёх унтасн муйсәр па муй арат вән вэйтантупсы, мирхот, вәндтаты хәр, ёмәңхәтл дэщәтсы.

Ши тумпи мўң ёхлўв ям арат сыр-сыр оса тәхета луңман вәлдәт. Щәта дыв хәнты, вухаль па юрн мир вәлупсэв вәньдләт па арсыр нўша верәт тўңматты нәтләт. Ар пеләк дэщәтум утәт олаңан мўң «Хәнты ясаң» газетаевн хәншсўв.

Елды Югра мўв внут-Еренней политика әхтийн кэща хә **Сергей Пишуков** хәләнтсўв. Лўв путәртәс, хутыса округ кэщәйт шуши мир оса тәхет ёх пида рәпитләт, муйсәр непекәт дэщәтләт, мәта давәрт суртәт ийха тўңматләт па па верәт олаңан.

Ши юпийн Сўмәтвош районән 23 мулдас ол мәр «Югра ылднуптаты» оса тахийн рәпитум кэща па тәм мирхот «мандатной комиссия» хуща вулаң хәнты ими Любовь Кашлатова пиресты верәт олаңан ай павтәс.

Лўв юпедн Нефтеюганск вош «Югра ылднуптаты» оса тахи кэща **Елена Иванова** ясаң вўс. Мәнум мирхотн лўв оса вухәт вантман тайты тахи ёх кэщәя пирисы (рўщ

Д. Белова па
Р. Гаврильчик

ширн «ревизионная комиссия». Уша йис, муй арат нәтупсы вух «Югра ылднуптаты» оса тахи ёх ол мәр мушатты веритләт, мәта верәта щитәт есәлдәт, грант нәтупсәт па па вухәң щирәт олаңан.

Елды Югра луваттийн мўв илпи питы вуй вўты па мўв-авәт давәлдты верәт тәты департамент тахи кэща ләңкәр хә **Александр Комиссаров** ай павтәс, муйсәр мосты верәт социально-экономической поступсы щирн дыв дэщәтләт, ләдн шуши мирлўв вәлупсы ямшәка ат йис.

Нягань вош йис пурмәсәт әкәтты па шавиман тайты хот кэща не **Альфия Раянова** айкел тәс, хутыса дыв вошәң шуши ёх пида рәпитләт, ләдн йис культураев дерамтты па елды тәты. Щит арсыр вэйтантупсәт, ёмәңхәтләт, вәндтаты хәрәт, сырсыр кәсты верәт, ариты-

Мирхот пурайн

якты етнхотәт па па әмәщ утәт.

«Лукойл – Западная Сибирь» па ОАО «Сургутнефтегаз» немуп мўв илпи питы вуй па газ вўты тәхәңн шуши мир пида рәпитты кәтнәң, щит **Константин Беляев** па **Рафаэль Салаватов** путәртсәңн, муй вўрн дыв вўдәт давәлдты хуятәт пида вәлдәт, муй арат компенсация вух сухуптәләт, муйсәр пурмәсәт мәләт, хутыса тывум нўшәйт тўңматләт па па верәт олаңан.

«Югра ылднуптаты» оса тахи кэща ләңкәр хуят па айкеләт рәт ясаңн хәншты не **Ульяна Данило** «Хәнты мирем арәт» немпи ведши дэщәтум киника олаңан ай павтәс. Тәм непекән Югра мўв ай кәртәтн вәлдты дыв сәт-тәда путрәт, стихотворенияйт, арәт хәншты айдат па вәншәк ёх ийха әкәтман вәлдәт. Ши путрәт кәт ясаңнәңн: хәнты па рўщ ширн лўңәтты рәхл. Ешәвәл «Хәнты мирем арәт» йилуп киникаев немасыя вэйтантупсийн мира альлўв. Ши тумпи хәнты айдат не лупәс, муйсәр верәт рәт ясаң дерамтты кеши оса хуятн дэщәтлүйт. 2017-мит ол вўш эвәлт «Мўвтел мир» рәт ясаң ёмәңхәтл постәты пәта Ульяна Данило унтасн «Югра ылднуптаты» оса тахийн вошәң шуши мир әктәщийлдәт. Тәм вэй-

тантупсы «Рәт ясәемн арилум» немн альсы. Щиты кашәң ол Ёмвошәң ёх рәт ясаң ёмәңхәтлә әктәщийл. Тәм олн ООН немуп Генеральной Ассамблея кэща ёх поступсы щирн, 2019-мит ол – щит иса шуши мир ясәәт ол. Щиты «Рәт ясәемн арилум» немпи арәң, моньщәң па путрәң вэйтантупсы тәм олн лапәт хәтл мәр дэщәтсўв.

«Югра ылднуптаты» оса тахи кэща пириты вер елпийн оса тахи Устав вулаң непек нух вантсўв па йилпатсўв. Вантэ, тәм непек 2007-мит ол вўш эвәлт ән па кетумсы.

Кэща пириты пурайн XIII-мит мирхота әктәщум шуши мирлўв ләңхәсәт, ләдн елды ищисаты Людмила Алфёрова оса тахи кэщәя ат вәс.

Мирхот сухнум елпийн округ хўваттийн хәннхә вәлупсы верәт вантман тайты ух не Наталья Стребкова, Югра мўв депутат хә па Увәс мўв па Дальний Восток кэща ләңкәр хә Александр Новьюхов па «Югра ылднуптаты» оса тахи кэща Людмила Алфёрова тарма па вешкәта рәпата тўвум пәта ям арат шуши мир «За верность Северу» па «Признание» немпи мевд посәтн, ишәк непекәтн кәтлуптәсәт.

Ирина САМСОНОВА

В. Кондратьева, В. Банк, Л. Кашлатова

И. Самсонова верум хурәт

Шуши мир вәлупсы олаңан урок тәс

Җәм арат ол юхды Угут кәрта йңхсум, ши пурайн щәта ашколайн «Шуши мир вәлупсы» урок вәс, щит Елена Александровна Горячевских тәс. Ма лұв пидада ши олаңан путәртсум.

– Елена Александровна, еша нәң рәпатаен олаңан путәрта.

– 1980-мит одн Курган вошн музыкальной училище етшуп-тәсум па ариты, нарәсты верәта вәндтәты неңа йисум. 1984-мит одн тыв, Угут кәрта, рәпитты юхәтсум па нявремәт ариты, нарәсты вәндтәты питсум.

2005-мит одн шуши мир вәлупсы урок тәты пәта «Юхан хәнтәт вәлупсы. 5-7-мит классәтн вәндтәйтды нявремәт пәта» немасыя программа хәншсум. Ши поступсы рәпитты пәта Ёмвошәң учителәт елды вәндтәты институт кәща, социологической наукайт кандидат А.В. Ефремов еш пос пунәс.

Ши урок пурайн мұң няврем-лұв шуши мир йис вәлупсы, Юхан мұв олаңан, мұв-йиңк давалты па па верәт олаңан уша верләт. Шәль, хути юхи хәшум олаңтн ши урока шимл шос мә-ды. 6-7-мит классәнән лапәт мәр кәт шос урок тәсум. 5-мит классәң нявремәт тәп кружок хуца шуши мир вәлупсы олаңан уша павәтләт.

Ши тумпийн ма ашколайн «Школьное этнографическое объединение» хәр ләщәтсум. Мұң нявремәт пида Вән Юхан хонәнән вұт кәртәта йңхсұв па пирәш хәнтәт эвәлт арсыр йис верәт уша версұв, муй ширн сорт хұд сух тәса ләщәтты мосл па ши юпийн арсыр утәт ёнтты, муй ширн пудн эвәлт сух верты. Ши тумпийн нохәр, нюлхи юх лерәт тұна ләщәтты па щит эвәлт арсыр хуцапәт верты олаңан уша павәтсұв. Шеңк әмәш, хути хәнты эвет па пухәт мұң рұщ нявремлұв итәх верәта вәндтәләт. Вантә, дыв вұт кәртәт эвәлт, ширн хәнты мир вәлупсы, верәт йа вәдәт.

Ши тухәлпи мұң П.С. Бахлыков немпи кәртәң краеведческой

Е.А. Горячевских эвенән намәт ёнтты вәндтәл

музей ех пида инумәсн рәпитлұв, итәх утәт олаңан киникайт эвәлт уша верлұв.

Вұт кәртәта йңхмев пурайн хәнтәт 80 мултас пурмәс мойләсәт, щитәт тәсұв па ашколаевн катра пурмәсәт давалты музей хот йит версұв. Мосл лупты, хути 1891-мит одн па хон пеләк Швеция мұвәң учёной хә Ф.Р. Мартин Юхан хәнтәт хуца юхтыләс, дыв вәлупсәл олаңан лерамтәс, арсыр пурмәсәт әктәс, научной непека́т хәншәс. Мұң ашкола музей хуца кәт тәхи версұв, щит «Юхан хәнтәт пурмәсәт», «Мартин учёной әш-пант хұват». Мосл лупты, хути «Югра мұвев катра пурмәсәт давалты хотәт рәпата олаңан» киникайн хәншман вәл, муй ширн Угут кәртәң нявремәт вәндтәты ех пида Вән Юхан хонәнән йңхсәт, пурмәсәт әкәтсәт па щәлта ашколайн музей версәт.

Мұң тәхева йңхум эвет-пухәт непека́т хәншәт па Россия мұвев па округев хуца арсыр научной мирхотәта па кәсупсәта китсәт. Шеңк амтәтъясум, дыв ванкұт-ды нух питыйлдсәт.

Мосл лупты, хути па хәтлән мұң ашколаевн научно-практической мирхотәт питл. 8-мит классән вәндтәйлты эвет «Юхан мұв йис вәлупсы» немпи ай киника ләщәтсәт, 11-мит классән

вәндтәйлты эвет-пухәт «Юхан йис вәлупсы».

– Елена Александровна, нәң ши арат ол нявремәт вәндтәлән, дыв пеләда вантман, алпа, мулты научной непека́т хәншсән, муй ширн дывел вәндтәты мосл?

– Па муй. Ма йәм арат научной непека́т хәншсум па мирхотәтн лұңәтсум. Ши эвәлт «Хутыса нявремәт рәтләл йис вәлупсы олаңан уша верты вәндтәты», «Муй ширн вәндтәтм нявремәт пида Юхан хәнтәт йис вәлупсы лерамтты вер тәты» па па непека́т хәншсум на научной мирхотәтн лұңәтсум.

– Ши арат ол нявремәт вәндтәтм пурайн, алпа, учителәт кұтн кәссән па ишәкты непека́т тәйлән?

– Ипұш Россия мұвев учителәт пида, кимит пұш округев вәндтәты ех пида кәссум па нух питыйлдсум. «Мет йәм вәндтәты хуят» нем тәйлум.

Сәрханл район вәндтәты вер тәты тәхи эвәлт, ши тумпи округ вәндтәты па наука верәт тәты департамент эвәлт ар ишәкты непека́т тәйлум.

Е.А. Горячевских пида путәртәс Людмила ГУРЬЕВА

P.S. Ши путәр хәншмем пурайн ма уша версум, хути Е.А. Горячевских пенсия маңәс па ин Курганской областан вәл.

Л. Гурьева верум хур

Пушхат мулты верты вэндыйлдәт

Нявремәт аңкилал пида юхәтсәт

Ма рәт мұвиём!

Округев ёманхәтл вўраңан Поднавәт көртән «Ма рәт мұвиём, тынәң округем!» вәндтыйлдты вәйтәнтупсы верәнтсүв. Щив тәса ёнтәсты, сәк кәрәтты, тыянты неңәт юхтыйлдсәт.

Валентина Попович вәнтупсыя акаят тәс. Аканьдал хәнты, вухаль, сәран па Украина мир хурамәң ёрнәсәтн ёнтсәлэ па дәмәтсухәта дәмәлтәслэ. Людмила Туполева арсыр сухәт эвәлт тыюм ай мәрхәт па нәй сух эвәлт ёнтум вўдәт тәс. Любовь Федотова сәк эвәлт кәртум аня пурмәсәт, сәк келәт па тўрлопсәт вәндтәс. Ши пелы вәнттыйн уша йил, лўв щит сәк пида рәпитты тәса хошл. Надежда Себурова вәнтупсыя вәщ пәнтән талум хәнты не па хә ёрнәсәт тәс. Шеңк әмәщ пурмәсәт Лариса Филатова мира вәндтәс. Щит лўк лўвәт пида верум хурамәң хур, нәй сух эвәлт ёнтум пурмәсыет.

Кашәң не верум утлада ёрл па нумсәл пунәс. Шуши пурмәсәл па сухләл щит мурта тәса па шакпака ёнтмел па вермел, вәнтты йм.

Вәндтәты хәр нәл щирн рәпитәс: и тәхийн хә аңтуп келәт версыйт, кимит тәхийн ими сәвәт сәвсыйт, хәдмит тәхийн сорт сухәт пида рәпитсәт, нәдмит тәхийн юх-

тум хуятәт посәт па вейт тыйты вәндтәсыйт. Әмәщ вәнтты вәс, хутыса ай пушхиет вән хуятләл пида щит мосты вера вўянтсәт.

Кашәң әмәщ вер ар па як такды хән вәдләл. Вәйтәнтупсыйн «Хәсые» тәхия йнхты эвиет хәнты як яксәт. «Печворк» тәхи имет ар арисәт. «Креатив» тәхи айлат ёх хурамәң як яксәт.

Поднавәт имет тумпи вәндтыйлдты хәрн Тўкьякәң па Паштар неңәт вәсәт па ёшн верум утләл вәндтәсәт. Щит Анна Себурова, Вера Данилова, Надежда Гришкина Тўкьякәң көрт эвәлт, Светлана Молданова, Ирина па Татьяна Лельховәң Паштәр көртәң имет.

Худыева вергўтәң неңәта вән вўща ясәң китлўв. Тәлаңа, уяңа ат вәдләт па мўң тынәң рәт мұвев пәта ар йм ут ат верләт.

Елена ЧИНЕНОВА,
Поднавәт көрт

Хәнты ясәң
тулмащтәс
Надежда ВАХ

Ёманхәтлә юхтум хуятәт

Әвет сәк кәрәтләт

Хурамәң пурмәсәң вәнтупсы

Арәт-якәт пелды сәмәң җә

Тәм ванән Нижневартговской районән «Россыпи Югры – 2019» увәс мир ариты-якты җәмәңхәтл вәс. Шит 1993-мит оң вўш эвәлт щәта ләщәтлы.

Җмвош эвәлт щи ариты-якты етнхотәт арталәты па мет тәса якты, ариты, стихәт лўңәтты, етнхотәт алыты хуятәт пириты пәта йңхсәт: увәс мир якәт якты вәндтәты хә Александр Гафт, хәнты, вухәл мирнән якәта вәндтәты неңнән Фаина Иштимирова, Маргарита Рябова, шуши мир арсыр нарәсьйохәтн нарәсты вәндтәты хә Алексей Решиков, сухта эвәлт арсыр анәт верты вәндтәты не Инесса Скрябина па ма, ариты вәндтәты не Людмила Гурьева. Мосл лупты, хути юхтум мир күтәдн ариты, якты, стихәт лўңәтты, етнхотәт алыты, хурамәң пурмәсәт верты верәтн кәссәт.

Оләнмит хәтлән Новооганск вошн «Геолог» немпи культура хотн җәмәңхәтл вәс. Мет сыры вош кәща не **Елена Польша** верәс: «Нижневартговской район па кәртәт кәщәйт ар йәм ут верләт шуши мир йис вәлупсы лавәлты па еллы тәты пәта. Тәмхәтл нын вантләты, муй щирн вән хуятәт па

нявремәт хәнты, юрн мирнән культура еллы тәдәт».

Мет сыры Алексей Решиков нарәсәс, Фаина Иштимирова па Маргарита Рябова хәнты па вухәл якнән яксәңнән.

Тәта Новооганск, Варьеган, Радужной вошәт якты-ариты җә етнхот вантләсәт. Нявремәт па вән хуятәт пелды вантмемн ма уша версум, хути вән җә тәса йис арәт ариләт, щи тумпи лыв айлат хуятәт па нявремәт пидә хәнты йис вәлупсы оләннән әмәщ етнхотәт алыәт. Варьеган кәрт эвәлт «Шәев ни» («Лапәт верәнтты не») немпи ариты тәхи имет мет тәса па хурамәңа арийләт, щи тумпи юрн мир вәлупсы оләннән әмәщ етнхот алыәт. Щи юпийн етн пурәйн мўң, арталәты җә, вәндтәты хәрәт ләщәтсўв.

Тәм җәмәңхәтл арталәты җә кәща хә **Александр Гафт** лупәс, хути округ луваттийн тәп Нижневартговской районән тәм пура вәнты «Россыпи Югры» немпи шуши мир җәмәңхәтл ләщәтлы. «Ма ванкўтлы

тив вантты, арталәты па вәндтәты юхтыйлдум. Ин кәл, хути интәм нявремәт увәс мир якәт тәса якләт. Тәм йисн нынәна мосл вўт кәртәта йңхты па непека нух хәншты, хур па кина вўты, муй щирн тәса ариты, якты рәхл. Вантә, шуши мир йис вәлупсы лавәлты мосл!», – лупәс А.М. Гафт.

Кимит хәтлән «Россыпи Югры» җәмәңхәтл Излучинск вошн вәс. Мет сыры «Арлекино» немпи культура хотә лунмевн мўң 62 верәнтты җәхн верум арсыр хурамәң пурмәсәт, ләмәтсүхәт, сыр-сыр тўрлопсәт па па утәт шиваләсўв. Йәха лўңәтты ки, щәта 300 ут вәс. Щи хурамәт күтн мўңева, арталәты җәха, мосәс мет тәса верум пурмәс муй җәнтум ләмәтсүх пириты.

Җмәңхәтл пурәйн Излучинск, Корлики, Ларьяк, Аган, Вата, Больше-тархово, Зайцева Речка, Покур кәртәң мир ари-сәт, яксәт, лўңәтты арәт лўңәтсәт па етнхотәт вантләсәт. Щи тумпи Нижневартговск, Җмвош, Мегион вошәт эвәлт якты-ариты хуятәт юхтыйлсәт.

Нижневартговской район кәща лән-кәр хә **Маргарита Любомирская** лупәс: «Йә, тәм җәмәңхәтл районәв шуши мир хәтләт пурәйн ләщәтлы. Тәта мўң хәнты, вухәл, юрн мир тәщәң культура оләннән уша верлўв. Нын – хулығыа тәм кәсупсийн нух пйтсәты, вантә, нын йис вәлупсәв лавәлләты па еллы тәдты, вән ләмәщипа».

Тәмхәтл ищи хурамәң арат хәдәнтсўв, әмәщ

Ёмәңхәтл дэщәтсы

Артадәтә ёх верум пурмәсәт вантдәт

етнхотәт вантсүв, няв-ремәт ханты, вухаль па юрн поэтәт стихәт дүңәтсәт. Ма уша версем, хуты Нижневартской районән вәлды хуятәт дыв хуцела сема питум писателәт путрәт, стихәт дүңәтты мет мосман тайлдәт. Ар хуят Юрий Вәлла, Владимир Мазин па Еремей Айпин ханшум утәт сәмәңә дүңәтсәт.

Кәт хәтл мәр ариты-кякты хуятәт вантман мүн мет ям хуятәт пирисүв па етн дыв йилпа арисәт, яксәт, стихәт дүңәтсәт па йис верәт альсәт. Ши юпийн вәндәтәти хәрәт рәпитсәт. Ма хуцема ариты хуятәт юхтыйлдсәт. Дыв күтәдн Большетархово кәртәң рүщ эви Мария Гаджиева вәс, лүв тәм ёмәңхәтл пурайн «Аңки варах» ар арийс. Ши ар лүв интернет хүват вәйтәс. Ма лүвел тәса ханты щирн ши ар ариты вәндәтәсем.

Мүнева мет мәс-тәс, хутыса Ново-аганск вошәң пух **Иван Смирнов** «Вәлла нәптәл пурайн вәлдум...» немпи оләңмит стих хәншәс па хурамәңә дүңтәс. Щирн дүвела оләңмит Гран-При тынәң мойлупсы мәсүв. Лүв лупәс: «Варьёган кәртә йнхмемн ма Юрий Вәлла музей-хотн вәсум, мәнема щәта шеңк мәстәс. Юхи юхәтмемн имухты дүв стихдал, путәрдал дүңәтты питсум. Арсыр стихәт эвәлт «Сорни руно» па «Доньщ» стихнәл сәмәңә тайлдәдам. Ши юпийн етн Юрий Вәлла оләңән дүңәтты арем хәншәсем».

Кимит Гран-При мойлупсы Корлики кәртәң тәса ёнтты неңә **Анисья Истомина** мойдәсүв. Вантә, вантупсийн ёнтум вейдал, пуркайдал вантсүв, муй щирн тәса па хурамәңә ёнтәсл. Ши тум-

Нявремәт күтәдн мир путәр па амамәтщәт путәртсәт

пи тәм ими атәлт па «Ворант нынәт» («Вәнт неңәт») ариты тәхи ёх пила арийл. «Ма айтедн аңкаңкем, щәсем па аңкем эвәлт ёнтты, сәк кәрәтты, тунты эвәлт арсыр воньщупәт, хинтәт верты вәндтыйлдсум. Аканёма ищи иса дәмәтсухәт ёнтсум. Ма вұды сух эвәлт ёнтты вер мет сәмәңә тайлдум. Вұды сух, кепл давәрт тәнәлдты. Яма тәнлән ки, едды ёнтты әмәщ па кен. Няврем пәта вейт хәдум хәтл мәр ёнт-

дум», – лупәс йинтпәң-лүяң не.

Ши тумпи кашәң хуят 1, 2, 3 тәхи ишәкты непекәт ёша холдүмсәт. «Па ям вәлдум» ясәң лупмемн ма ястәсум: «Мәнема тәм ёмәңхәтлән шеңк мәстәс, хуты итәх рүщ хуятәт ханты ясәңән стихәт дүңәтләт муй па ханты арәт ариләт. Вән пәмәщипа нынана!».

Большетархово кәртәң эви Мария Гаджиева ханты ар пәта оләңмит степень лауреата йис. Излучинск вошәң рүщ не Татьяна Солонина ханты ясәңән «Ишқи мұвн вәлды неңәт хурамәң сәхәт тайлдәт...» немпи стих дүңтәс. Щит Ямал мұвәң ими Евдокия Серасхова хәншәс.

Гала-концерт пурайн мүн йилпа мет ям якәт вантсүв, стихәт, арәт хәләнтсүв па моньщәт вантсүв. Щиты «Россыпи Югры» немпи хурамәң ёмәңхәтл сухнәс.

Людмила ГУРЬЕВА

Анна Семёнова

Гран-При мойлупсәңән холдүмтум кәтңән Иван Смирнов па Анисья Истомина

Л.Гурьева верум хурәт

Ар ол мәр вўдет давәлман вәснән

Нуви сәнхум район Касум вошн Владимир Данилович па Наталья Егоровна Тарлиннән пидән вәлдәнән. Лын хәнты мир йис вәлупсы яма вәйтләнән. Владимир Данилович тәса тыншән сәвл, Наталья Егоровна дон эвәлт сухум верл, ши тумпи арсыр хәнты дәмәтсук әнтты хошл.

Владимир Данилович па Наталья Егоровна 44 ол мәр яха вәлдәнән, 1975-мит одн тәндуп тыдәш 11-мит хәтлән яха мәнсәнән. Вән эвән 43 ола йис, щит Светлана Владимировна Канева. «И пухем – Артём – Ёмвошн вәл, лўң пурайн тутәң хопн рәпитл, Приобье эвәлт Нуви сәнхум вош вәнты йнхйил. Ай пухем – Олег – иши Ёмвошн вәл, «Хәтл» немпи Ас-угорской театр хуши рәпитл. Ма вет няврём тайсум, ин хәлүм хәщәс», – лупәс Наталья Егоровна. Лын хилне тәйләнән, интәм лўв Ёмвошн технологическо-педагогической колледж хуши вәндтйил.

Наталья Егоровна Нхәнты хоттелә әх хуши Помәт кәртән сема питәс, әңкел-ащел – Екатерина Яковлевна па Егор Николаевич Вагатовнән. Щирн хәнты мир йис верәт лўв айтәдн тәса вәлдә. Владимир Данилович иши шуши мир вәлупсы айтәдн вантәс, лўв вәнт шушийн енмәс. Әңкел-

ащел вўдет давәлман ар ол мәр рәпитсәнән. Наталья Егоровна икел пидә яха мәнмәдн иши вўды ташн рәпитты питсәнән. «Касум вош совхоз яртъянмит пиркатайн рәпитсумн. Вән пухем кәт ола тәп йис, мўң Сәрханл мўва рәпитты мәнсүв. Щәта Касум совхоз вўдет давәлсүв. Сыры икем әңкел-ащел щәта 12 ол мәр рәпитсәнән, щәлта яң ол мәр ши мўвн немхуят ән рәпитәс. Ши юпийн мўң шив вўдет давәлты мәнсүв, иши 12 ол мәр Сәрханл мўв луваттыйн вўдет давәлман вәсүв», – лупәс Н.Е. Тарлина.

И яха ки лўңәтты, Тарлин пидән хәс ол мәр совхозн вўды давәлты 9-мит пиркатайн рәпитсәнән. Вәнт шушийн йис щирн вәсәт. Владимир Данилович юх эвәлт арсыр пурмәсәт верәс па ин вәнты верл. Наталья Егоровна вейт, сәхәт па па дәмәтсукхәт әнтәл. Тәм одн вўдең әх ёмәнхәтл пурайн Касум вошн

У.Данилов верум хур

Владимир Данилович па Наталья Егоровна Тарлиннән Вўтвошн

лўв мойң әха вўды дон эвәлт сухум верты щир ванлтәс. Ши сухумн лўв арсыр дәмәтсук әнтәл, мет так па ям сухум. Икел ёмәнхәтл пурайн мойң хуятәта ванлтәс, хутыса мосл тыншән сәвты.

Хутыса дын вәнт шушийн вәсән, ши олаңән Наталья Егоровна путәртәс: «Вўды ташн давәрт вәлты, кашәң не шив мәнты ән ләнхал. Юрн хотн вәдмәвн хәлүм няврёмдам сема питсәт. Вәнтупемн нәтсыюм, лўв иши ар пўш юрн хотн няврём тәйләс. Ай няврёмәт пидә и тәхи эвәлт па тәхия касәлсүв. Щиты ар пўш каслйилсүв. Вет-хәт әхәл ийха йирийлсүв, олаңән няврёмәт пидә әхәл мәнәс, ши юпийн дәмәтсук па летутәт пидә әхләт. Ар пўш вәнтән няврёмәт пидә вәсүв-холсүв».

1996-мит одн Артём пухән әшколая мәнты пурая йис, щирн дын Касум воша юхәтсәт. «Ай няврёмәдам кәшимәшн юхәтсийнән, мўң Касум воша тухләң хопн

тәсыюв. Щәлта тәта ши хәщсүв. Икем әхәтшәк иши тыв юхтәс. Тәта вәлты хотн мәсыюв. Тыв юхәтмәвн вухсарәт енмәлты хотн рәпитты питсүв, ма, икем, вән пухем па эвем, ийха рәпитсүв. Щәлта 2001-мит одн лўң пурайн ма «Нумсәң әх» рўтыщәты тәхия рәпитты вохсәюм. Сүсн Касум воша юхәтмәмн әшколайн пурмәсәт пәсәнтйилты неңа рәпитты питсум, щиты ихущяң ол вәсум. Ши юпийн рўтыщәты питсум, ин вәнты рўтыщәлүм. Икем пидә арсыр ёмәнхәтләта вохдйимән, мойң хуятәта хәнты мир йис верәт ванлтәлүмн», – лупәс Н.Е. Тарлина.

Ма ләнхалүм Наталья Егоровна па Владимир Данилович Тарлиннәна ям ясәт лупты, дәдн дын па ар ол уяңа-пищәна, тәлаңа, яма ат вәлдәнән. Няврёмләң дынана тәп уй па амәт ат тәләт. Нәйн-Вәртән ат давәлдййән.

Надежда
НОВЫЮХОВА

Н.Тарлинова верум хур

В.Д. Тарлин

Пушхат акань верты вөндтэс

Арсыр әмәш верәт лэщәтман вәл

Светлана Юрьевна Токарева хуьн рүгыщаты мәнәс. Тәп лүв юдн ән омәсл, иса мулты верман вәл. Лүв сыр-сыр ёмәнхәтләтн, вөйтантупсәтн вәлдял, арсыр вөндтәты хәрәт верәнтәл. Ульт-Ягун вөнт шушия юхтыйлды мойң хуятәта увәс мир вәлупсы оләңән путәртәл.

Юхи хәшум оләтн хәнтәт хуши арсыр па тәрума эвәлды хуятәт юхтыйлдыт па дыв шив пойкты хушдыт. Итәх шуши ёхлүв ёмәң хәрәл түтн пундәләл па Тәрум ащев эвәлт йира кердәләт.

Светлана Юрьевна Фёдоровский кәртән вәлды рүщ ёмәң хот Димитрий пәп ики пида вөнт

шушета йңхләңән па мир пида путәртләңән, дәмәтсух па детут шив тәлңән.

Мосл лупты, хути тәм ими хәнты семья хуши сема питәс па енмәс. Ащел Юрий Яковлевич Катесов, әңкел – Мария Яковлевна Усанова.

Светлана Юрьевна оса рәпата тәл, арсыр ёмәнхәтләта, вөйтантупсәта, кәсупсәта йңхәл. Ар пүш ишәк непекәтн мойдыйлсы. Ванкүтды нявремәт тайты па вөндтәты хотәта, күлупа, катра пурмәсәт шавиты тәхета вохәнтды. Лүв щәта вөндтәты хәрәт верәнтәл, хута аканят, юнтутәт, дәмәтсухәт ёнтләт, сәк кәрәтләт. Нявремәта тунты эвәлт мулты верты мет мәстәл. Кашәң пурайн Светлана Токарева әмәш вантупсәт лэщәтыйл, хута верум па ёнтум пурмәсәл вандәл.

Ши тумпи лүв «еңта пәсанәтн», арәң-моньшәң етнхотәтн вәлдял. Айлат ёха рәт мүйел, тәта вәлды мирәт оләңән ай тәл.

Светлана Юрьевна пирәш па мәшәң хуятәта нәтл. Лүв «волонтер серебряного возраста» нем тайл. Социальной рәпата тәты хотәтн рәпитты ёх пида инумәсн вәлдәт. Ши пәта дыв вән вүща ясәң лүвела лупләт.

Тәм йилуп ол вүраңән ләңхәлүв Светлана Юрьевна вән вүща ясәңән лупты. Тәлаңа-уяңа ат вәл па тәм мосты верд елды ат тәлдә.

Надежда ВАХ

Югра мүйев оләңән ар

Галина Павловна Лаптева ар ол Сәрханл район Лямина кәртәң ашколайн нявремәт хәнты ясәңа вөндтәл. Ям арат ол юхды лүв стихәт хәншты оңитәс, интәм лүв округев сема питум хәтл пәта «Югра ар» немпи ар хәншәс. Тәм газетайн мүйң ши ар хәншсүв. Ин кашәң хуят веритәл ши ар ариты.

Югра ар
(Галина Лаптева ясәңәт)

Югра, Югра,
Ма вәлды мүйем,
Немл Югра!
Юграйн ма сема питсум,
Юграйн ма арилум:
«Эй-я! Эй-я! Эй-я!
Эй-я! Эй-я! Эй!»

Лорәң мүйем,
Ёхмәң мүйем,
Нәрмәң мүйем
Нумсемн...

Югра, Югра,
Ма вәлды мүйем,
Немл Югра!
Юграйн ма сема питсум,
Юграйн ма арилум:
«Эй-я! Эй-я! Эй-я!
Эй-я! Эй-я! Эй!»

Күш сот мұва мана,
Күш сот мұв ванта,
Югра мұв иса сәмемен.

Югра, Югра,
Ма вәлды мүйем,
Немл Югра!
Юграйн ма сема питсум,
Юграйн ма арилум:
«Эй-я! Эй-я! Эй-я!
Эй-я! Эй-я! Эй!»

Вудәң мүй,
Ащи мүй,
Аңки мүй оләңән
Арилум.

Югра, Югра,
Ма вәлды мүйем,
Немл Югра!
Юграйн ма сема питсум,
Юграйн ма арилум:
«Эй-я! Эй-я! Эй-я!
Эй-я! Эй-я! Эй!»

С.Ю. Токарева

Йилуп тыдӑш ярты-яңмит хӑтӑн Людмила Егоровна Добрынина сема питум хӑтл вӑс. Тӑм хуятӑв рӑпатайн каркам па хӑрши не.

Лӑв эви опраш немл Кечимова щит Тӑрум юхан хӑнтӑт, ащел Егор Павлович Кечимов вӑс. Ӑңкел Молтан не Софья Сергеевна Мултанова Касум ладь пурайн аңшасчел Сергей Кириллович Мултанов Сӑрханл педӑ каслӑс.

Людмила Егоровна Добрынина Сӑрханл вошн ӑшколайл етшуптӑслӑ. Елды Тӑпӑл вошн культпросветучилище хуца вӑнлтылӑс. Ӗхӑт 1982-мит олн Песчаной ай кӑрта рӑпитты китса. Щӑта лӑв нӑптӑл вӑлты пидӑл Виктор Иванович Добрынин вӑйтсӑлӑ. Ӗхӑт Сӑрханл воша мӑнӑс вӑлты. Щӑта киникайт лӑңӑтты хотн ар ол рӑпитӑс. Имудтыйн вӑтаң неӑлн Ольга Ивановна Щербаковайн шуши мир культура хота рӑпитты вохса. Щӑта вешкат нумсуп хӑнты имие Дарья Павловна Князьянова лӑвела сыр-сыр верӑтн нӑтӑсӑс. Ипӑш лӑв Людмила Егоровна лупӑс: «Айе, нӑцена, елды вӑнл-

У. Данило верум хурӑна

Вӑнт шушийн вӑл

тыйлты мосл». Щиты 42 ода ювмалн Санкт-Петербург воша И.А. Герцен немуп университета вӑнлтыйлты мӑнӑс.

Щи тумпи лӑв Сӑрханл вошн «Знаменского» немуп рӑшч вӑлупсы вӑнл-тӑты тӑхийн тӑпиет пидӑ нивл ол рӑпитӑс. Щӑта ай ӑха шуши мир арӑт, якӑт па лӑмӑтсухӑт олӑңӑн путӑртылӑс.

Людмила Егоровна хӑдум ода ювмалн Сӑрханл воша ӑңкел пидӑ мӑнӑс вӑлты. Лӑв ӑңкиел тӑмӑш ясӑтн нӑмӑлмӑслӑ:

– Ӑңкел Софья Сергеевна Мултанова вӑс. Лӑв вух лӑңӑтты па ортты тӑхийн рӑпитӑс. Щи пӑта вӑн непекаң неӑ лӑңтӑсӑс. Шуши мир эвӑлт депутата пирийдса. Лӑв лӑң пурайн тыдӑш вухӑт вӑнт кӑртӑ-

та юхан хӑват ай хӑнты хопиевн тӑтылӑслӑ. Тӑлн вӑлӑн ӑхӑлн яңхилӑс. Ӑңкиӑм щиты рӑпитман ма ванкӑтлы аңкаңкел хуца хӑшийлсум. Лӑв тарум юрн ими вӑс. Рома омӑсты вер ӑн тӑйс. Тӑса ӑнтӑсты хошӑс, каркама арсыр рӑпата кӑншемилӑс. Щимӑш хӑрши неӑ аңкаңкел нӑмлем. Щӑлта ая вӑл-дум мӑрем эвӑлт нумӑса питыйл, вӑлӑн ӑхлуп вӑн анасӑт мултӑхия иса щи и юпийн мӑнлӑт. Ӗхӑт вӑна ювмем юпийн уша йис. Щит хуцы аңшасчел Сӑрханл вош вӑнта хӑл, вӑды, кӑрӑн вой нюхи па арсыр вой сух тӑтылӑс. Июхлы вӑлӑн ӑхлы анасӑт лант, саккар па сул тӑлӑт. Щӑлта авиет рӑтышуптӑты хӑра юхӑттӑвн пулӑн саккар, мис вуй па вӑн калаш пидӑ шай янышлӑв. Щи верӑт нӑмӑлмӑтемн ин па сема питл, муй иты хӑр ратӑвн шай пӑтӑв кавӑрл. Анӑс хоптылӑв лант хирман долӑлӑт, пурсахтӑлӑт па рӑтышӑлӑт.

Па и вер яма нӑмлем, мӑнсема вет ол вӑс. Ӑңкаңкел хуца вӑнт кӑртӑн хӑйсаюм. Лӑв алӑң хӑнялн нух кил, кӑрл ӑлӑлӑ па тӑт имие путӑр сый сӑшл. Щи

кӑтн камн ов хӑрийн сотӑн таш лӑрийл, кӑр шимрӑн сыел пӑда питл. Ин ма вӑна пелӑка йисум Сӑрханл вош эвӑлт июхлы сема питум мӑвема Тӑрум юханема касӑлсум.

Ин тӑмхӑтл Людмила Егоровна вӑнт кӑртӑн эвӑнал ащи Виктор Иванович Добрынин пидӑ вӑл. Лын хуцана ванкӑтлы нявремлал, хилыдал па рӑтнадал юхтыйлӑт. Лӑв кӑртӑла нявремӑт рӑтышӑты юхтыйлӑт. Шив юхӑтты айлат ӑх хӑнты ширн вӑлты хушлӑлӑ. Рӑт ясӑң вӑнлӑлӑт. Ай ӑх сӑк кӑрӑтлӑт, ӑнтӑслӑт.

Щи тумпи Кечимов ӑх, Молтан ӑх каркам эви юкан община ар ол тӑйс. Щӑлта лӑв яң мултас ол мӑр «Югра лылнуптӑты» тӑхийн Сӑрханл мӑв эвӑлт кӑща лӑңкӑр неӑ вӑс.

Ешӑк Людмила Егоровна! Нӑң сема питум хӑтлӑна лӑңхалӑв лупты: «Уяңа, пишӑна ар ол нӑң икиен, нявремлан па хилыдан пидӑ вӑла! Ёнмум мӑвиенӑн елды шӑшты ӑрӑн ат мӑлӑйин! Касум мӑв Най именӑн лавӑлман ат тӑйлайин! Хӑв йис, хӑв нӑпӑт, вешкат нумсуп хӑннехуятӑв!»

Ульяна МОЛДАНОВА

Шәкәшты нявремәт пида рәпитл

Тәм товийн ай кер тыләш мет олаң хәтләтн Игрим вошн Сүмәтвош районән рәпатаём ширн йңхсум па арсыр хәннехуятәт эвәлт сыр-сыр айкеләт ийха әкәтсум. Имугтыңн аңкиды-ащилы хәшум ай нявремәт давалты хота моньшәт моньшты вохсыюм. Ши тәхийн ма литературной вәйтантупсы ләшәтсум, нявремәт пида путәртсум па дыв пиләда рәпитты кәшә неңел эвәлт мәнема мосты айкеләт вўсум.

Мосл лупты, хути «Социальной приют» отделения тәхи кәшә неңа ши хот йитн Ирина Ганина вәл па рәпитл. Лўв путәртәс, муй ширн тәм увәс мўва 2002-мит олн юхтәс, шәкәшты нявремәт хотн рәпата мушәтәс. Сырыя воспитатель не ширн вәс па рәпитәс. Әхәтшәк кәшәитн методист неңа павәтсы па тәм юхи хәшум оләтн лўв велши ай кәшә неңа питәс. Шәкәшты нявремәт хот йитн Ирина Викторовна араттелн 17 ол мәр вәл па рәпитл. Кашәң ай муй вәншәк вер лўв иса сәмәңа верәл па ши пәта айлат әхн шеңк мосман тайлы. Тәмхәтл дыв «Социальной приют» тәхелн 114 пух па эви вәл. Шәлта дыв отделения тәхел хуши 15 шәкәшты нявремәт тайләт, мәта ай әх пида 14 вән хәннехә рәпитл. Хән ма иньшмәсем лўвел, муйсәр пухәт па эвет дыв хушәла вәлләт, Ирина Викторовна лупәс, хути тыв аңкиды-ащилы муй аңкиды хәшум нявремәт кашәң ол Сүмәтвош район луват әкәтлүйт па тыв тәдыйт. Тәта айлат пухәт муй эвет тәп хәт тыләш мәр вәнты вәлты па вәндтүйлты веритләт. Ши вер юпийн дыв арсыр хоттел әхн вәлты вўдыйт. Итәх ай әх еша хўшәк тәм хотн вәлләт. «Мўң шеңк ләңхәлүв, ләтн тәта вәлты пухәт па эвет елды вәлупсы ширелн вәшкәт хоттел хәннехуятәт еша

ат питсәт, иса ямсыева ат енмәдсыйт, вәндтәсыйт па тайсыйт», – щиты Ирина Викторовна мәнема путәртәс.

Шәлта «Социальной приют» отделения тәхи кәшә не лупәс, хути ин дыв хушәла хәлүм ол вўш эвәлт па иса 18-мит ол вәнты пухәт па эвет вәлләт. Иса ар ширн ши нявремәт «Социальной приют» немуп тәхия питләт. Итәх айлат әх вән хәннехуятәл такды хәшсәт, кимит пухәт муй эвет аңкидал муй ащилал дыв кўтәлн шеңк давалтәң вәлупсы ширәта юхәтсәт. Ши пураитн хоттел әх эвәлт нявремәл нух вўдыйт па шәкәшты айлат әх енмәлты хота и тыләш муй хәт тыләш мәр вўша вәлты тәдыйт.

Ирина Викторовна яңәт ширн, социальной верәт тәты хотәлн кашәң айшәк муй вәншәк айлат әха хәтл мәр ин нявремәт давалты неңәт ямсыева па вәшкәта сыр-сыр давалтәң вәлупсы верәт юремәты нәтләт. Мосл лупты, хути тәмәш хотәта питты шәкәшты айлат хуятәт, мәтты ки юлн аңкидал-ащилал пўңәлн вәлты-холты ширәтн тўңширәңа па яма вәлләт. Ләлн пухәт муй эвет щимәш вера вевтам нумәсн иса ал юхәтсыйт, муй ширн ин тәм нуви тәрум илпийн дыв елды вәлупсы ширәт па тайләт, кашәң йилуп хәтл мәр тәп шәк вәнтләт па ямсыева

Игрим вошәң «Социальной приют» нявремәт па дыв пиләда рәпитты не И.В. Ганина

иса ән па вәлләт. Тәм тәхийн рәпитты неңәт аңки юкана дыв пиләда рәпитләт, путәртләт, сыр-сыр еш рәпата верәт верләт, киникайт хәтл мәр лўңәтләт па арсыр юнтутәтн юнтләт. Щит пәта тәта вәлты айлат әх айн-айн сырыя вәлүм давалтәң вәлупсы ширәт ищипа юремәләт.

Вәншәка ювум нявремәт, мәта пухәт па эвет Сүмәтвош район луватн вәлты ашколаитн вәндтүйлсәт, ищиты тәм Игрим вош ашкола хуши елды вәндтүйлты яңхләт. Хәтл мәр давалты неңәт кашәң пўш ши айлат хәннехуятәт пида урокәт верләт. Елды Ирина Викторовна лупәс, хути тәм шәкәшты хәшум нявремәт тайты хот йитн вәндтүйлты пухәт муй эвет сыр-сыр еш рәпатайң верәта, арсыр ентәсты ширәта па сәк пида катләсыйлты вәндтәлуйт.

Әхәтшәк ма Игрим вошәң «Социальной приют» немуп отделения тәхи кәшә неңем щиты иньшмәсем, муй дыв хушәла вәлты нявремәт, мәта айлат әх литературной вәйтантупсыя юхтүйлсәт, тәмәш мосты вер олаңән елды нәмәсты питләт. Ирина Викторовна щиты путәртәс, хути сыр-сыр киникайт хәншты

хәйт муй неңәт пида кашәң ол дыв хушәла вәлты нявремәт ищипа тўңширәңа вәйтантүйлты ән па веритләт. Мосәң, ши унтасн щимәш вудаң вер пәта ймкем ар айлат хәннехә тәта моньшум моньшәт хәләнтты ищи кўрумн ийха тәм хотәв лыпийн әктәшсәт. Шәлта нявремәт пида рәпитты кәшә не лупәс, хути, лўв ширәлн, нявремәта ин шеңк әмәш вәс тәмәш хурамәң хәнты мир моньшәт уша павәтты. Вантә, немудты пураин дыв киникайт хәншты хуятәт пида тәмиты дыв кўтәлн ийха ямсыева ән вәйтантүйлсәт па ән путремәсәт. Ирина Викторовна нумсәт ширн, тәм щосн нявремәт ямсыева уша версәт, хути әл хәннехә эвәлт писателя питты парәхл. Тәп щит пәта ар ол тўңширәңа вәндтүйлты па шеңк ар вәшкәта рәпитты мосл. Ши пураин, вантә, велши кашәң пух муй эви эвәлт мулты вер тәса ләшәтты ушәң-сащәң хәннехә енумл.

Тәмиты ма Игрим вошәң «Социальной приют» немуп шәкәшты айлат әх па дыв пиләда рәпитты неңел пида тәм ол вәйтантүйлсум.

Владимир ЕНОВ

Тэк куртэв хулмет тэхайн омәсл

Тэк куртэв хулмет тэхайн омәсл. Лүв хүв йис, хүв нупат тайл. Олаңан Катра Тэкән Неттинат вулты питсат. Лыв хүв пөрайн емаң йиңкән тыв нопатсайт. Ши верат ин хун вусат, шеңк хүв йис пөрайн вусат. Ши вүш элты ши Тэк куртэв нуптал манта питас.

Катра Тэк мөхты йис пөрайн хон юш вус. Почта, мир, пөрмас ши юш хуват тыед-тохел тутлиса. Катра Тэк онтасан ар ай курт вус. Щата ёхләв лүңән вусат, тәдн па хөльева Катра Тэка касәдсәт, хөльева йи куртән йха нөтәсман тәдэл вусәд. Там куртэв мөхты Колчак ёх овса пелы хон-таман мәнсәт. Катра Тэкевн худом хәтл мар вурты ёхләв Сүмәтвош элты давадман Колчак ёх вулмел, даль хәр тә-та верты вутшимел. Туп Курт Куцаев шимәш вера нөмсәд ән питмал: Колчак ёх пакнөптөмәт. Ши ёхләв тәрмәлөман куртэв элты хонтамел. Ляль хәр куртэвн ән питмал.

Ашкола мет олаң Апүш тәта, Катра Тэкн, пүншса па хүд велпәсләты артель верса. Олаңмет артель кушса павәтса Василий Ильич Новьюхов (лүв Юхан куртәң ху вус). Катра Тэк пөсәд сүсн сорма йил, ши вүраңан

йис куртэв Ас па пелка туса. Щәлта ши мүн опрашдәв немәш ёх пида далистыя тусайт. Щәта па пелкән вун ферма вус, мисәт па довәт щәта тайсайт. Щәлта ши довәт әкәтсайт па дала тусайт. Атөмшак па пирәш довәт туп хәйсайт. Күтлөп Тэкев хүв па ән вус, куртэв вун йиңк пөрайн йса йиңкән лап вуйлиса. Ши вүраңан хулмет тәхәя ши куртэв туса. Ма йма нумләм, муй ширн Күтлөп Тэкн ферма лосәтса, мет ёлта хәшөм хотәт лосәтсайт па Ялөп Тэка тусайт. Мүн хотэв мет ёлта Күтлөп Тэкн хәшилыис. Ши пөрайн экспедиция Күтлөп Тэкн иши мүй илпи таш кәншман вус, ши ёх мүн хотлавн өдсәт-холсәт.

Ялөп Тэкевн Пухәр, Устрём, Войтехово па Тэк курт артелят йха әкәтсайт па вун йи «19 партсезд» нәмпи колхоз верса. Лүв шеңк ташәң па юраң вус. Колхос-миллионер нәм мощатман тайс. Колхос

Тэк курт вүдәң ёх 60-мет тәдәтән. Обская улица хөщи. Ин ши улица йиңка нийс.

кушса ши пөрайн вус Никон Прокопьевич Посохов. Колхосн довәт, мисәт, вүлэт, пуршәт, норкайт тайсайт; кәр-топка па па арсар ләтөт тәм колхозн энмәдса, хүд па вой велпәсләса.

Ши пөрайн ханты сөхн ёхләв шушилидыялсәт, ханты ясәңән күтәдн пөтәртиялсәт. Ёх хө-льева рупитсәт, кашин хотә ёх вой-хүд тайсәт. Кашин семьяйн ар няв-рәм, ар хөят вус. Ёх елды пелы умша вантсәт.

Тунял лүң Ялөп Тэкев 65 тәда ши йис. Тэк куртэв вуна пелка ювөм нупат постәты йха әктәциялсүв. Куртэв хө-щи сәма питөм, энмөм тынәң ёх ёхтыйлсәт, сәмдал Тэк куртән нөх пүншөм ям ёх, ай пөрайн куртән арсыр умәш ёх, әңкидал-әщилал вулды, муй вулөм ёх куртәда ёхтыдыялсәт, куртәң ёх-дал пида вуйтантыялсәт.

Куртэв елды педа па хүв йис ат тайл, хүв нупат ат тайл, Турөм Ашийн ат шавида, ханты мирэв ал шукатла; йиңка, Аса куртэв ал павәтла!

Тәм стихотворени-ям, ма ширәмн, тыв йма рәхл.

Тэк курт олаңан

Вуна пелка ювөм ёх ястәдәт,
Тэк куртәң имет ши путәртләт.

Куртэв хөщи мүн ши вулдүв,
Куртэв хуват мүн ши мәнлүв.

Ән па ныда сәхәң нәңиет,
Ән па ныда молшәңәң хует,

Ән па хулдүв ханты ясәниев,
Ән па сәшл ханты путрыев.

Йира питсәт ханты верләв,
Хөдта мәнсәт йис мүн пөрмәсләв?
Ас рүваев курт күтпа ши ёхтәс.

Елды муйсәр Тэкев йис тәял?

Куртэв хөщи энөмты ям мирэв,
Тәдаңа нын вулаты, вулаты,

Мүвев хөщи вулты ар хәнтэв,
Ояңа нын вулаты, вулаты.

Ханты куртэв нын туп давләдн,
Тэк йис куртэв шеңк нын шавиялн,

Ханты ясәң ал нын ёрәмәлн,
Ханты верләв елды нын тувәдн.

Мүн нынана ястәлүв ши ясәнев,
Мүн нынана путәртлүв ши путрэв,

Ханты нөмсәв сәмн нын тәялн,
Ханты мирэв ал нын вушталн!

Зоя НОВЬЮХОВА

Тэк куртәң ёх сельский Совет онтасн.
1971-мет тәдн «Огонёк» журналн верман вус.

Шугур вош нявремәт вәнлтәл

Кондинской мұвн Шугур вош Юконда юхан пұңдлн вәл. Тәм вошн 1956-мит олн олң классәтн вәнл-тыйлты нявремәт кеша ашкола па интернат пұншса. Әхәт 1973-мит олн тәта вән ашкола верса. Ши олңтн тәта итәх нявремәт алңая вәнлтыйлсәт па тәх эвәт, пухәт хәтл кұтупн ашколая йңхсәт. Иса 170 айдәт әх Шугур вошн вәнлтыйлсәт. Щәлдәтә интернат хотн 40 няврем вәс, 1980-мит олн ши хот ләп тәхәрсә.

Вантә, йистелн тәм мұвн вухәл мир вәлдәт. Ши пәта 1996-мит олн Шугур вош ашкола йис маньши әх вәлупсы уша верты шира ләщәтса. Тәта дыв лұңән ай хуятәт рұтыщәты «Няврамыт павыл» тәхи пұншсәт. Айлат әх лұңән рұтыщәтәдн рәт ясәң вәнлгәдәт. Эвәт сәк кәрәтләт па арсыр хәншет, хә нявремәт вой-хұд вәлпәсдәты верәт уша верләт. Ай тәпиет тәта әхәл шәпа навәрләт, әхәл эвәлт ювтәтләдәт, ай лаюм тәхләт па увәс мир ширн әрәшләт.

Рәт ясәң йма уша верты пиц әнтәм ванн тәса вухәл пұтәр вәты хәннехә әнтәм ки, Шугур вошн ар ол мәр Валентина Ильинична Вахрушева ай пушхиет вәнлгәл. Ин ашколайн ай әх вухәл ясәңә вәнлтуман лұв 33 ол мәр рәпитл. Тәм хәннехуятәв ая вәлмәл телн няврем вәнлгәты ләңхас. Вантә, лұв ясәңә эвәлт уша йис, катра ай эвиева вәлмәлн ләйңдал пидә йха әктәшләт па юнтты пиньшәләт. Ләйңдал омсәлдәлә па ши вәнлгәлдә, ванкұтлы

В.И. Вахрушева Париж вошн мирхотн

шиты юнтыләс. Имудтыйн ашколайд етшуптәслә, щәлдәтә вән непека вәнлгәлсә. Әхәт 2002-мит олн Санкт-Петербург вошн эвәт, пухәт вәнлгәты неңә А.И. Герцен немпи университетн йис.

Лұв кашәң ай тәпиет айлдәтә па йм нумәсн пұтәрл. Рәт ясәңә эвәт, пухәт хушл. Лыв пидәлә арсыр кәсупсәтн кәсл. Валентина Ильинична Вахрушева нявремәт вухәл ясәң вәнлгәты вер олңән тәмиты лупәс:

– Шугур вош ашколайн нявремәт рәт ясәңә факультативной ширн вәнлгәты питсәл. Ин вухәл ясәң ашколайн немасыя ән вәнлгәл. Ши ширн тәп вера ясәң вәты ләңхалты айлат әх юхтыйлләт. Ма нәмәстемн, рәт ясәң вәты

мосл. Щәлдәтә 2019-мит олн ма велщи ашколая юхтум ай әх вәнлгәты вұянтсум. Ин иса дывты әша-кұра вантыйлман тәйләдәм. Вантә, кашәң ай эвие, пухие ашколая нюр йм нумәсн юхәтл, тәп елды мұңева хошты мосл ши хәннехә тәса вәнлгәты. Ма дывелә йис вухәл мир вәлупсы олңән пұтәртлүм. Мұң йха йис моньшәт-арәт уша верлұв. Ванкұтлы дыв пидәлә ар вұрн юнтлүм. Йха вән-тән шәшийллұв, арсыр лыпәт-турән уша верлұв.

Ар пұш нявремәт вәнлгәты әх олңән хәнштем эвәлт уша йис, лыв хулиева рәт ясәңәтн эвәт, пухәт кеша киникайт ләщәтләт. Тәм вухәл имие В. Вахрушева ищи маньши ясәңән ашкола нявремәт пәта киникайт хәншты

В.И. Вахрушева

нәтл. Нын ши вәлән, катра хұв йисн хулиева шуши мир пушхиет рәт ясәңә йма тәйсәл. Ин нюр па шира питсұв. Ай нявремиет иса рұщ ясәңән пұтәртләт. Лывты рәт ширн пұтәртты вәнлгәты лавәрта йис.

Ләңхалум лупты, Валентина Ильинична нявремәт вәнлгәтәл тумпи арсыр мирхотәта йңхәл па щәта рәт ясәңәт олңән ай павәтл. Тәм ванән 2019-мит олн ван хәтлуп тыләшн Франция мұвн Париж вошн арсыр мир рәт ясәңәт елды тәты верәт әхтыйн вән мирхотә әктәшийлсәт. Тәм вәйтантупсыя арсыр хәннехә юхтыләс. Шугур вош эвәлт каркам ими В. Вахрушева ищи тәм вән вәйтантупсыя йңхәс. Ши олңән лұв тәмиты лупәс:

– Тәм вән мирхотн ар мосты вер кашәң хәннехә рәт ясәңә олңән пұтәртәс. Мұңева па ймсыева ай хуятлұв вухәл ясәңә вәнлгәты хушты мосл. Кашәң хәннехәя мосл юлн рәт ясәңән пұтәртты. Ин хотәнән вухәл ясәңән питл вәдты ки, ширн нын тәп ясәңән ән тәруптәдән.

Нявремәт рұтыщәты хәрн

Ульяна
МОЛДАНОВА

Йилуп олэв тәса па йма ат мәнл!

Юрн хот вош хулыин

Касум мўв хуятат нюки хот

В. Тарлина миом хур

Елды путәр. Олән лопәсн олңитуман вәл.

Валентина Тарлина:

– Мўң ишиты хурәт вўсўв, неңәт хурамәң пўнәң сәх, икет па молупши ләмтыйдсәт. Нявремәт па ай ной сәха па ай ной кўвца ләмәдтәслўв. Мир иса ши лупсәт, хуты шеңк хошум, әмәш па хурамәң ләмәтсух мўң тайлўв. Иикем Юрий Тарлин па Сәрханл мўв эвәлт юхтылум хә Денис Кантеров Олеса эвед пида мойң мир вўды әхләтн тәтыясәл. Касум ими Екатерина Инночкина детут па шай кавәртәс. Сәрханл районән вәлты ики Клим Кантеров вўды нюхи эвәлт шашлык верәс. Лўвт иши хотәң әхләл пида тыв юхтыләс.

Мўң нюки хотэвн кәр әдләсўв, ширн щәта хошум вәс. Иса мир луңтыйн хошмәлтыйдсәт па йм ясаң лупсәт.

Тыв мир арсыр мўвәт эвәлт юхтыйдсәт. Па

хон пеләк Франция, Финляндия, Киргизия, щәлта Москва, Санкт-Петербург, Новосибирск, Тюмень, Йошкар-Ола, Омск, Курган, Челябинск вошәт, Алтай мўв эвәлт, ши тумпи округев арсыр вошәт па кәртәт эвәлт хәннехуятәт вәсәт. Тәм йилуп олңитум 2020-мит олн мирева йм вўща ясәт китлум. Тәлаңа, уяңа вәдаты!

Ёмвош па мойң мир яң хәтл мәр ши әмәш хәра йңхты веритсәт. Йм, хуты ши ёмәһхәтләт мәр тәрум меләк вәс. Хәннехуятәт камн шөшийдсәт, ариты-якты хәрәта йңхсәт, юрн хотәт вош хулы юхтыйдсәт па йма рўтыщәсәт. 2020-мит олэв ләдн ишиты йм па амтәң ат вәл. Муй хәннехуятәт вәлупсәдн ләңхаләт, щит ат тывл!

**Надежда
БАХ**

В. Тарлина мойң пух пида

В. Тарлина миом хур

А. Тарлин

Вўды нюхи тыныды

Н. Вах верум хурәт

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№1 (3541), 16.01.2020

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры
Издатель
Департамент общественных
и внешних связей Ханты-
Мансийского автономного
округа – Югры

Редакция

Врио директора –
Кондина Г.Р.
Телефон (3467) 33-22-72

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь –
Рагимова Н.В.
Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул. Маяковского, 14.

Индексы **04393, 54393**

Тираж **2166** экз.
Заказ 54
Цена свободная

Газета
зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных
технологий и массовых
коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

Свидетельство о регистрации
ПИ №ТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.